

NÉPSZABADSÁG ONLINE

Meghalt Tordai Zádor

Életének 86. évében elhunyt Tordai Zádor Kossuth-díjas író, a filozófiai tudományok doktora, aki 1960-ban települt át Romániából Magyarországra. Temetéséről később intézkednek.

Heller Ágnes | Népszabadság | 2010. március 12.

Nem hiszem el.

MTI – Kovács Attila

Túl volt nyolcvanon, évek óta nem tudott sem járni, sem beszélni. Mégis, mintha örök életre született volna. Karcsú maradt és ránctalan, ironikus, barátságos és magának való.

Egy fél évszázad óta ismerem. Egy Richter-hangversenyen találkoztunk először, akkor települt át Erdélyből egyenesen a filozófiai intézetbe. S bár ötven évet töltött el Budapest városában, mindig maradt a jellemében, magatartásában, beszédmodorában valami, amit „erdélyinek” nevezhetnénk.

A legjobban mindig az egzisztencia filozófiája érdekelte. Már Márkus Györggyel, a mai (akkori) polgári filozófiáról közösen írt könyvében is az egzisztencia filozófiáját és a vallásfilozófiát választotta, majd az „egzisztencia és valóság” című kötetében megírta a legjobb magyar monográfiát Sartre-ról és a francia egzisztencializmus felbomlásáról. Egyik tanulmánykötetének címe „megértő módban” remekül fejezte ki Zádor filozófiai (és nem csak filozófiai) karakterét. Ő, akár Walter Benjaminről, akár Lucien Goldmannról írt, mindig az emberi magatartásokat szerette körüljárni, azokat akarta megérteni. Zádor nem harcos filozófus volt, hanem toleráns. Toleráns, de kompromisszumok nélkül.

Zádor olyan filozófus volt, akit a filozófián kívül is sok minden érdekelt. Pontosabban szólva, bármiről írt, filozófia kerekedett belőle. Írt politikáról, a Balkánról, ahogy írt egy építészeti szakkönyvnek is beillő filozófiai elmélkedést az isztambuli mecsetekről is. Isztambul volt különben második hazája, Nápoly után, kedvenc városa.

Zádor szemlélődő ember volt, aki gondolkozott azon, amit szemlélt. Szeretett szemlélni, szeretett gondolkodni, szeretett írni, szerette a Pradót, szerette a toledói marcipánt, szeretette az életet, az élet minden adományát...

De nem mindenütt érezte egyformán jól magát.

Nem kedvelte például a túlságosan nagy, zajos társaságot. A „budapesti iskola” idején gyakran hívtuk meg mindazokat, akik rokonszenveztek velünk, így Zádort is. Ő többnyire sarokba vonult. Mégis, örökké hálás maradt nekünk, mert egy ilyen „partin” ismerte meg feleségét, Marinellát.

Többnyire telefonált „Ági, fél óra múlva jövök dumcsizni”, és jött, és „dumcsiztunk”.

Zádor bátor ember volt.

Ő írta a híres „Erdélyi jelentést”, amelyből mindenki megtudhatta, ha akarta, hogy mi a sorsa a magyar kisebbségnek a diktátor Romániájában. Együtt voltunk Korculán azon a szerencsétlen augusztusi napon, amikor a magyar hadsereg a szovjet hadsereggel együtt bevonult Csehszlovákiába, véget vetve, megint egyszer, minden reménynek. Zádor is egyike volt ötünknek, akik tiltakoztunk a bevonulás ellen a francia hírügynökségnél. De Zádor (szemben például velem) egyáltalán nem érezte bátornak önmagát. Nála egy efféle politikai gesztus olyan természetes volt, mint hogy felszállunk a vonatra.

Öröm, hogy még átvehette a Cseh Köztársaság kitüntetését.

Zádornak nemcsak sok barátja volt, hanem sok hűséges barátja is. Hűségesek mindhalálig. Mikor születésnapján, augusztus huszadikán bográcsgulyást főztünk Nagyborzsönyben az ünnepi vacsorájára, hűségesen jöttek Pestről és más vidékekről a barátok felköszönteni.

Idén augusztus huszadikán nem fogunk bográcsgulyást főzni. De ez a hiány is Zádorra fog emlékeztetni bennünket. Tordai Zádor halála a magyar kultúra vesztesége. És azok vesztesége, akik szerettük. S akik most is

Meghalt Tordai Zádor

Életének 86. évében elhunyt Tordai Zádor Kossuth-díjas író, a filozófiai tudományok doktora, aki 1960-ban települt át Romániából Magyarországra. Temetéséről később intézkednek.

Heller Ágnes | Népszabadság | 2010. március 12.

---

szerepjük.

Kapcsolódó cikkek: Raj Tamás halálára | Elhunyt Raj Tamás | Elhunyt Márta Ferenc |
 Elhunyt a Kreol mise szerzője | Elhunyt Kokas Klára